

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ: ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ЗВО

Про міжкультурну комунікацію в сучасному світі

Іванова Т.А.

*ст. викладач кафедри мовної підготовки
Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна
м. Харків, Україна
e-mail:ivanova250765@gmail.com*

Важливою складовою нашого життя є міжнародна комунікація. У сучасному світі розширюються взаємодії між різними країнами, народами та культурами. Це відбувається в різних сферах соціального життя через культурні обміни, контакти між державними установами, різними соціальними групами, громадськими організаціями і т. п. Зазначимо, що останнім часом особливо активно процеси міжкультурної комунікації торкнулися освітньої та наукової галузі, чому сприяє налагодження активних освітніх та наукових зв'язків між закладами освіти різних країн, активна комунікація між учасниками освітніх процесів різних країн, обмін науковою інформацією та досвідом роботи.

Особливості міжкультурної комунікації в сучасному світі включають:

1. Мовні бар'єри: різні мови можуть створювати перешкоди в зрозумінні між різними культурами.
2. Різні культурні контексти: різні культури мають відмінності в традиціях, цінностях та поглядах на життя, що може впливати на сприйняття та розуміння повідомлень.
3. Невірні уявлення та стереотипи: невірні уявлення та

стереотипи про інші культури можуть призвести до неправильних висновків та непорозумінь.

4. Різна норма поведінки: культурні норми та очікування можуть відрізнитися, що може призводити до незручностей та конфліктів.

5. Різниця в сприйнятті часу: різні культури мають різний підхід до часу та його використання, що може призводити до непорозумінь та проблем.

Завдяки сучасним цифровим технологіям спілкування з людьми з різних країн поступово полегшується, але все ще виникають проблеми стосовно мовних бар'єрів. Находячись у себе вдома можна знайти друзів з різних країн, вільно практикувати свої мовні навички, а також дізнатися багато нового про культури інших країн та поділитися власними знаннями. Також у випадку незнання мови або конкретного слова, можна скористатися перекладачами, які можливо знайти у своїх гаджетах або ж скористатися портативним електронним перекладачем, а не шукати у паперовому словнику. Але вони доволі часто можуть давати некоректний переклад потрібних фраз. Технології просто можуть не зрозуміти, який саме сенс надавала людина конкретним фразам і через це потреба вивчати одночасно декілька мов для підтримання зв'язку з різними людьми лише продовжує зростати.

Принагідно зауважимо, що для більш успішного спілкування з іноземцем слід пам'ятати декілька правил. Перш за все слід розуміти, що ви виростили у різних культурних середовищах, тому слід враховувати різницю у світоглядах і не ображатися, якщо людина вас не розуміє. Краще декілька раз пояснити те, що для вас може здаватися елементарним, ніж погіршувати відносини з людиною через непорозуміння.

Не хвилюйтесь, що ви чогось не знаєте. Сприймайте міжкультурне спілкування з іншою особою як один із засобів дізнатися щось нове та поділитися власним досвідом з іншою людиною. Жодна людина не знає все на світі і це нормально. Як казав давньогрецький філософ Сократ: «Я знаю, що

нічого не знаю». Тобто чим більше ми дізнаємося, тим більшим стає наша сферою незнаного.

Знання хоча б базових культурних особливостей країни та народу полегшує налагодження успішної комунікації та досягнення стратегічних комунікативних цілей, адже комуніканти в такому випадку здатні обирати відповідні комунікативні стратегії та тактики побудови розмови.

Зазначимо, що для ефективною та успішною міжкультурною комунікацією необхідні певні знання національних особливостей мовленнєвого етикету та норм поведінки, наприклад, різні форми вітання в залежності від ситуації спілкування (формальний / неформальний стиль), вибачення, подяка, звернення до співрозмовника, а також загальне знайомство зі стереотипами, які репрезентують уявлення про інші етноси.

Не слід забувати, що важливу роль в міжкультурній комунікації відіграють певні специфічні символи, стереотипи та упередження. Культура спілкування є одним із пріоритетних компонентів професійної культури фахівців. Вона синтезує у собі комплекс знань, цінностей, зразків поведінки, характерних для ситуацій ділового спілкування, а також умінь гнучко реалізовувати їх на практиці з метою забезпечення ефективності спільної діяльності [4].

На прикладі декількох країн можна виокремити різні поведінкові відмінності:

1. Китай: У китайській культурі важливо дотримуватися правил взаємодії та висловлюватися ввічливо, використовуючи відповідні форми привітання та прощання. Вітаючи необхідно потиснути руку або зробити невеликий уклін від плечей. При знайомстві практикується обмін візитними картками. Китайці не завжди відразу висловлюють свої думки та ідеї, оскільки вони вважають, що це може завдати образи іншій особі. Також у китайській культурі велику увагу приділяють гармонії та співпраці в колективі, адже вважається, що успіх досягається не тільки індивідуальними зусиллями, але й спільними діями всіх

членів команди. Під час ділових переговорів з китайцями не варто намагатися завоювати їхню особисту симпатію, оскільки вони схильні бачити іноземних партнерів як представників компаній. Найкращий результат дасть чіткий виклад суті справи, а не привітне спілкування. Однак китайці прагнуть встановити дружні неформальні відносини з іноземцями, ставлячи питання про сім'ю та дітей, роблячи це широко [3].

2. США: Американський діловий етикет включає рукостискання при знайомстві, не приймається цілування руки. Американці є енергійними, відкритими та налаштованими на спілкування. Вони шанують пунктуальність та не приймають ділових подарунків. Ділові жінки вважаються рівними з чоловіками. У переговорах вони приділяють увагу проблемі, що вимагає прийняття рішення, та готують цілі пакети пропозицій. А також американці орієнтуються на успіх у веденні справ [2].

3. Франція: Зазвичай, люди використовують формальне «Bonjour» (Добрий день) або «Bonsoir» (Добрий вечір), коли зустрічаються. При цьому звертають увагу на титул людини, з якою спілкуються – «Monsieur» (пан) або «Madame» (пані). Існують деякі фрази, які використовуються для вираження поваги та ввічливості, наприклад «Je vous prie de m'excuser» (Прошу вибачити мене) або «Je vous remercie» (Дякую). Крім того, у Франції дуже важливо бути свідомим щодо місцевої культури та традицій. Наприклад, у Франції дуже популярна кава, і її часто випивають з круасанами.

У французькій культурі важливо бути прямим і виразним у своїх думках та ідеях. Французи вважають, що мова – це мистецтво і використовують багато метафор, гумору та інших мовних засобів, щоб підкреслити важливість своїх ідей. Також важливо дотримуватися правил етикету, таких як привітання та прощання, а також носити відповідний одяг для різних заходів [1].

4. Японія: У японській культурі дуже важливо бути ввічливим і поважати старших за віком або статусом. Під час спілкування японці уникають безпосереднього висловлення своїх думок і можуть використовувати багато

мовних засобів для вираження свого доброзичливого ставлення до співрозмовника. Також у японській культурі важливо дотримуватися знаків та ієрархії, які відображають статус у групі [5].

Ці приклади демонструють, що культурні відмінності мають великий вплив на спосіб спілкування та поведінку людей. У кожній культурі існують свої унікальні цінності, норми та традиції, які визначають, як люди повинні поводитися в різних ситуаціях. При взаємодії з людьми з інших культур важливо бути відкритим та терплячим до їхнього способу спілкування та поведінки, а також розуміти, які елементи їхньої культури мають значення для них. Це може допомогти зберегти гармонійні відносини та уникнути конфліктів у міжкультурному спілкуванні.

Отже, підсумовуючи все вищевикладене можна дійти до висновку, що міжкультурні комунікації набувають все більшої популярності та мають значну роль. Не дивлячись на розвиток сучасних технологій, необхідність у вивченні мов лише зростає, а інколи навіть створюються штучні мови для полегшення комунікацій. Також слід пам'ятати декілька основних правил спілкування і бути терпимим до інших та не боятися перепитувати, якщо вас збентежили якісь моменти. Уникаючи ряд проблем та враховуючи особливості міжкультурної комунікації в сучасному світі, можна покращити ефективність комунікації між різними культурами та досягти більшої співпраці та розуміння. Головне пам'ятати, що будь-яке спілкування – це ваш шанс дізнатися щось нове про людей з різних країн та культур.

Література:

1. Бізнес-етикет по-французьки. URL: <http://top-people.com.ua/articles/biznes-etiket-po-francuzki#:~:text=%D1%8C>.
2. Діловий етикет в США. From: <http://um.co.ua/14/14-7/14-78573.html>.
3. Китайський діловий етикет: як успішно провести переговори. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-kitajskij-delovoj-etiket-kak-uspeshno-provesti-peregovory>
4. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33686839.pdf>
5. Національні особливості ділового спілкування Японії. URL: http://4ua.co.ua/ethics/rb3ad69b5c53b89421306c26_0.html